

PREPARANT EL SALÓ INTERNACIONAL DE BARCELONA

El còmic de tres ciutats

Barcelona segueix sent la ciutat que canalitza bona part de la producció d'histories dels Països Catalans. La celebració del saló —del 26 al 29 de maig— referma aquesta tendència. Tanmateix, la crisi del sector continua.

Ramon Aymerich

Per una setmana, Barcelona esdevindrà la capital mundial de la historieta. Serà el resultat lògic d'una tradició que es remunta a cent anys enre i que —si hem de fer cas dels organitzadors del certamen— ha convertit Barcelona en el centre editorial i creatiu més important de l'Europa mediterrània. Segons **Joan Navarro**, director del saló, «a Barcelona es fa pràcticament de tot. Els editors estrangers poden contractar des de productes de l'avantguarda més sofisticada fins a subproductes eròtics. Hi ha dibuixants per a tot». No obstant, malgrat que són prop del miler els dibuixants que treballen a través d'agències i editorials barcelonines, la salut del sector no és precisament bona. Pel que fa al lector de casa, les coses tampoc no van del tot bé. Després de l'esclat editorial de principis dels vuitanta, hi ha qui pensa, com el dibuixant **Alfons López**, que s'està perdent públic.

Tant per a Joan Navarro com per a Alfons López, els dos responsables més directes d'aquest saló —que fa sis en el temps, però que té ben poca cosa a

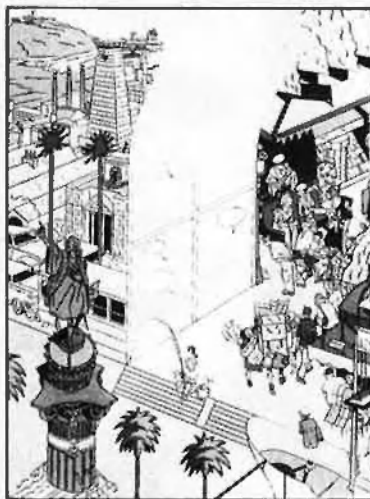
veure amb les celebracions anteriors— la cosa no ha estat gens fàcil. Faltaven tot just dos mesos per obrir les portes quan Joan Navarro dimitia. Les raons semblaven òbvies: no hi havia calés per començar a treballar ni el sector semblava estructurat per fer-se càrrec de l'organització. Ara, els problemes econòmics semblen haver acabat, però Alfons López, que té al seu càrrec l'organització de la principal exposició —la que porta per títol «Barcelona en el Còmic»— està encara a l'espera de la subvenció que l'ajuntament barceloní va prometre.

En tot cas, el saló suposarà tres dies d'exposicions, debats i, sobretot, el marc en què les editorials pensen presentar les seves novetats. Per als debats, que tindran lloc al Palau March, s'espera la participació de dibuixants com **Enki Bilal**, **Tanino Liberatore**, **Gerard Lauzier** o **Milo Manara**, així com d'escrip-

tors que han tingut una especial relació amb el còmic, cas de **Manuel Vázquez Montalbán**. Pel que fa a les exposicions, que s'ubicaran a les Drassanes, cal destacar la que organitza la revista *El Víbora* amb motiu del seu número 100, la dedicada als Drets Humans i l'homenatge als dibuixants **Tha** i **P. Bigart**.

El plat fort però, de la celebració, serà l'exposició «Barcelona en el Còmic». No és la primera vegada que Alfons López s'enfronta a aquest tipus d'activitats. La Generalitat passeja amunt i avall una exposició d'aquest dibuixant sobre el còmic català que, al seu parer, «hauria de ser actualitzada, perquè acaba el 1983 i no ha perdut

la seva vigència». Aquesta vegada Alfons López ha intentat reproduir una maqueta idealitzada de la ciutat de Barcelona. Els plafons, que prenen la forma de les illes de l'Eixample, ocupen uns quatre-cents metres quadrats i l'exposició s'obre per la part baixa de la Rambla, on s'ha substituït l'estàtua de Colom per «El Capitán Trueno». A l'interior de l'exposi-

ció s'ubiquen els personatges de prop de vuitanta dibuixants que, en un moment o altre, han tingut per marc de les seves històries la ciutat de Barcelona. Des de «La Família Ulises», d'**Opisso**, fins a la «Pepa», d'Alfons

López. Des de **Nazario** i la gent d'*El Víbora*, que se situen a la part baixa de la Rambla i la plaça Reial, fins a la Diagonal, on López ha previst col·locar bona part dels dibuixants de l'anomenada «línia clara». En darrer terme, la Sagrada Família, visitada tant per la «Felina», de **Víctor Mora** i **Anie Goetzinger**, els personatges d'**Enki Bilal** o la col·lectiva «L'enigma Gaudí», o el camp del Barça, escenari de les aventures d'«Eric Castel» i de l'humorista **Oscar**.

És justament **Alfons López** qui ha encetat el tema de la crisi del sector: «El saló haurà de fer molt per aixecar la moral del sector, però no ho resol tot. Penso que ja no és solament un problema de distribució, sinó que els editors —una vegada passada la moda inicial— semblen haver perdut la imaginació. Em fa l'efecte que si es fes un seguiment atent de les vendes ens trobaríem que s'estan perdent lectors». Sigui per aquesta raó o no, el fet cert és que, a diferència d'**Alfons López**, que porta més de quinze anys vivint de la historieta —i de l'editorial «Saco-Roto»— molts dels dibuixants no publiquen des de fa temps. Per als més joves, perquè la competència és molt forta i les revistes on es pot publicar es compten amb els dits d'una mà. En el cas d'aquells que ja s'han guanyat un determinat prestigi, cas dels valencians, perquè «tenen una dignitat professional que no els permet de treballar en coses que estan per sota dels mínims exigits».

Aquest seria potser el cas de **Sento**, que després de tres anys d'aparent inactivitat historietística, presenta al saló un recull de les seves darreres produccions dins la sèrie «Misión Imposible» de l'editorial Complot. És també a través de la mateixa editorial que apareixerà el primer àlbum del terrassenc **Jordi Gual** —«Surfin' USA»— i del mallorquí **Pere Joan**, aquest darrer inaugurant una nova col·lecció que porta per nom «Pictorama». Pitjor sort ha tingut un altre illenc, **Max**, que tot i produir per França, es troba encara impossibilitat per publicar la totalitat de les seves «Mujeres Fatales», que han vist la llum de manera incompleta a *El Víbora*, *Complot* o a la taragonina *Tzara*.

Les coses són molt més difícils per a les produccions en català. Per a **Joaquim Auladell**, d'edicions Zap, «tot el que s'està fent es dirigeix al públic infantil. Es juga sobre segur amb productes de tipus comercial. D'altra banda, les editorials que podrien treballar en còmic per a adults prefereixen no endegar-ho perquè seria fer la competència als seus mateixos productes». Salvant excepcions com la publicació *Cul de Sac*, l'àlbum *L'enigma Gaudí* o la primera incursió de l'editorial Zap en el camp del còmic —la traducció de «El Cóndor ataca», de l'alemany **Ralf König**— no es pot pas dir que l'aventura editorial en català hagi oferit

massa innovacions.

Aquesta seria l'explicació de l'èxit que en els darrers anys estan recollint les reedicions de les aventures de personatges que **Albert Jané** va seleccionar per al *Cavall Fort* dels anys seixanta i traduïts en el seu moment per **Joaquim Carbó**. Així, després de l'èxit permanent de personatges com «Tintin», «Els Barrufets», «Astèrix» o «Jan i Trencapins», l'hegemonia europea sembla assegurada amb les reedicions de «La Patrulla dels Castors» i de «Gil Pupil·la». En el cas de «La Patrulla dels Castors», de **Charrière** i **Mitacq**, l'editorial Complot ha posat ja al carrer dos números que han obtingut unes vendes molt acceptables. Pel que fa a «Gil Pupil·la», de **Tillieux**, el seu èxit —15.000 exemplars venuts— ha sorprès la mateixa editorial Casals. L'empresa, dedicada preferentment al

llibre, és la capdavantera en el sector del còmic en català.

Amb produccions d'un històric del còmic, **Madorell**, responsable de les aventures de «Pere Vidal», amb guió de Folch i Camarassa. Tanmateix, l'heroi de la casa en aquests moments és «Gil Pupil·la» del qual tindrem, el 23 d'abril, la seva darrera entrega, *L'infern de Xica-xic*.

La data és simptomàtica, perquè com afirma Joan Navarro, «als còmics en català els falta encara competir al seu lloc natural, que és el quiosc. Si seguim a les llibreries, malament rai». Més dures són les crítiques de **Joaquim Auladell**: «Mentre només es publiquin en català aquells productes destinats inicialment al públic infantil, no farem gran cosa». En tot cas, la seva seguretat segueix temptant les editorials. Fins i tot les més petites; s'intenta de traduir «L'or de Montserrat», una aventura centrada en la baixa edat mitjana catalana, publicada a França. O de l'editorial perpinyanesa Els Llibres del Trabucaire, per a la qual **Josep Tolsà** té acabats de fa temps els guions d'un nou personatge, *El xicot pelut*, imaginem que una versió nord-catalana del que serien les aventures d'Astèrix.

Mentrestant, la jove generació d'historietistes en català —els **Kaffa**, **Rosanas**, **Christian**, **Ivan Boix**, **David Parcerisses** «El Gat», entre altres— segueix pràcticament inèdita, òrfena de sistemes de promoció —que no siguin periòdics concursos juvenils que organitzen els ajuntaments de la perifèria barcelonina— o de canals d'expressió. De moment, i per seguir-los més de prop, la revista humorística *El Drall* sembla tenir la voluntat d'acollir alguns d'aquests historietistes. Així, en el número zero, alguns d'aquests joves han alternat les seves històries amb les dels ja clàssics **Nazario** o **Carlos Azagra**. □

